

01 Augustus 2018

Email: sardarfatah@live.nl

Tel&viber&WhatsApp: +31684950807

6

ژمارە

سالى يەكەم 01 ئابى 2018

ھونەر مەندى شانۆكارى كورد باكو سۆرانى سەرۆكى گروپى شانۆى بېسنور 25 سالە ئە ھۆلەندا خزمەتى شانۆ دەكات

گروپى شانۆى بېسنور سالانە، چەندىن نامىش پىشكەش بە جەماوەرى خۆى دەكات ئەگەر نمونە بەيئىنەو، لە يادى ھەلەبجە و ئەنفالدا ھەمىشە دەست پىشكەربوون و ھەمىشە بە بەرھەمى ناوازە، يادى قوربانىيانى ئەم مەرگەساتەيان بەرزراگرتوو، ھەرودھا شانۆى بېسنور سالى 2015 بۆ جارى دەيەم بەشداری لە قىستقالى (بۆن و رەنگ) كرد لە ھۆلەندا، كە وەك رېتۆئىلىكى كەلتورى ھەموو سالىك لە كلىسايەكى دىرىنى شارى ئاپلادۆرن نامىشت دەكرىت.

شانۆى بېسنور ھەمىشە دەنگ و رەنگى كوردى بەھۆى گروپەكەيانەو ھەلەبجە گەياندۆتە كەلتورە جياجياكانى جىھان، وەك كەلتورى رەوسى، ئەلمانى، ئەرمەنى و گرىكى. فېستقالى بۆن و رەنگ كەلتورەكانى گەردوونى تىكەلكىشى يەكترى كردوو، بۆ سازدانى كەلتورىكى كۆ بەبى جياوازی سنور، ناين و نەتەوكان، ھە رودھا ئاويتەكردنى كەلتور و ناساندنى ئەفراندى كەلتورە جياوازەكان، ئەمەش زەمىنەيەكى گەلىك رەھايە بۆ شانۆى بېسنور چونكە ويستى سەرەتايى ئەم گروپە شانۆيە بۆ بەرچەستەكردنى كۆكەلتور بەمانايەكى تر، كە كەلتورىك بېت ھەموو ھەستە مرۆپيەكان لەخۆ بگرىت. شانۆى بېسنور ھەمىشە بە نىوى كوردستانەو بەرھەمەكانى خۆى ناساندوو. باكو سۆرانى خوازیارى ئەوھەيە كەلتورى كوردى بگەيئىنە ئاست كەلتورەكانى دىكەى جىھان، بۆيە ھەول دەدا سىماى كەلتورى كورد بە ھۆى شانۆى بېسنورەو بىناسىن، لە چالاكەكانىدا رەشمالى كوردەوارى بۆمىوانان دروست دەكات، بۆ زانیارى زیاتر دەربارەى چالاكەكانىان دەتوانن سەيرى ئەم لىنكەى خوارەو بەكەن:

<http://theaterzonderegrens.nl/>

باكو سۆرانى بە دل و بە گيان پياوى شانۆيە..!

لە رۆژنامەيەكى ناوخوايى شارى ئەپلادۆرن بە ناوى (Apeldoorn Direct) رېپورتاژىكى رۆژنامەوانى لە لە لايەن رۆژنامەنوسى ھۆلەندى بىن ئىغرمۆنت، لە بارەى ھونەر مەند باكو سۆرانى و گروپى شانۆى بېسنور بىلاوكردهوتەو.

باكو سۆرانى لە كوردستانىش دەرھيتەرى شانۆگەرى بوو، ئىستە 25 سالە سەرۆكى (ناوھندىكى شانۆگەريە لە شارى ئەپلادۆرن)، بە ناوى گروپى شانۆگەرى بېسنورەو، سالى ئايئە يادى سالانەى دامەزراندنى دەكاتەو، تىپى شانۆى بېسنور گروپىكى فرەكەلتورى ھەمەرەنگە لە نىوان نەتەو جياوازەكانى ھۆلەندا، لە سالى 1994 موو دامەزراو و اتە 25 سالە خزمەت دەكات، بۆ ناساندنى كلتورى كوردى بە ھۆلەندى و بىگانەكانى ناو ھۆلەندا. گروپى شانۆى بېسنور تىكەلاو بە ھونەر مەندانى كورد و ھۆلەندى و چەند نەتەوھەيەكى دىكە دەيانەويت، لە رىگەى ھونەرى شانۆو روى جوانى كەلەپور و فەرھەنگى كوردى بىناسىن بە گەلانى رۆژئاوا، ھەرودھا بەرھەمى شانۆيى پىشكەش كۆچبەرانى كورد و خەلكانى ھۆلەندى و بىگانەكانى دىكەش دەكەن.

شانبەشانی نمایشی شانۆپەکانی گروپی بیسنور میوزیکی کوردی، ئاشنای کەلتوری گەلان دەکەین

هەر جارەى جوامیڤرێک

بەریز کاک رێبوار سیوھیلی، یەکیکە لەو ھاوڕێ دیرین ئازیزانەمان، کە لە کۆتایی ساڵانی ھەفتاکانەو پێی ئاشنابووین. ئەو ئەوساش زێرەک و وریا و ئازا بوو، توانی بەبەرھەمە ناوازەکانی جیگەى شیاو و دیاری خۆی، لە پانتایی کەلتور و رۆشنیبری کوردیدا بکاتەوہ. دەربارەى وشەى تاراوگە، پرسیاریکمان ئاراستەى بەریزیان کرد، زۆر بە کورتی و بوختی ئەم وەلامەى داینەوہ:

رێبوار سیوھیلی دەلێ: من وشەى تاراوگەم، لە کتیبی (دیاردەگەرایى تاراوگەدا) بەکارھینا، وشەى تاراوگە بۆ من مانای جیاوازی ھەبە...! تاراوگە لە تاراندا و دوورخستەوہ و پەرتبوونەوہ. تاراوگە لە سەرەبەوہ شوینیکی کە تیایدا ناگەیتە ئەنجام. تەراندا دوورخستەوہ، تاراوگە وەک شوینیکی تار یان تاریک. لە ژمارەى ئابندەى تاراوگەدا، رای جیاوازی نوسەرانی دیکەش دەخەینەرۆو.

باکۆ سۆرانى ھەمیشە، دەقى بەھیزی نوسەرە ناودارە جیھانیەکان ھەلەبژیریت و دەریاندەھینیت بۆ نمایش کردن، بۆنۆنە (ریسای جیھانی نۆی) لە نووسینی (Harold Pinter) و شانۆیی (گیۆرنیکا) و دەقەکانی ھارلۆدینەر و فرناردۆ ئاراپال، ھەرۆھا لە نوسەرانی پۆژھەلات وە شانۆگەری (کلیک- ئاویتە یوون) لە نوسینی نوسەری ناسراوی سورى (سەعدوللا ونووس)، یەکیکی دیکە لە خەسلەتە جوانەکانی ئەم گروپە، وەک باسمان کرد، گروپیکی ھەمەرەنگی کەلتوری جوانە، وەنەبج ھونەرمندە کوردەکانی ھاوڕێی ھەرۆمۆش کردبیت، ھەمیشە پۆلی گەنگ دەدات بە ھاوکارەکانی وەک ھونەرمندە ھەمە بەکری کلارنیت و سامانی ئەحمەد ژین.

باکۆ سۆرانى ھەمیشە و ئامازە بە ھەمە بەکری ھاوڕێی دەدات، کە میوزیکی ئەو نیوزیکی گەشتیکی رەنگاوپەنگە، میوزیکی ئەو ھاوچەرخانە تیکەھەکتیشی نمایشەکان دەکات بە ریتمی فۆلکلۆری کوردەوارییەوہ... کە ھەمە کلارنیتەکەى دەژەنیت، یان گۆرانى دەچریت بینەران و ئامادەبووان بیدەنگ دەبن لە کاتی ژەنینیدا، ئەم ئاکارە مەبەست و ھیمایەکی گەلیک جوان و بیسنور دەخشیتە نمایشەکە و من و تیکرای ئامادەبووان.

خۆشحالم کە شانبەشانی نمایشی شانۆپەکانی گروپی بیسنور میوزیکی کوردی، بەقامک و دەنگی ھەمە بەکر ئاشنای ئەو ھەموو کەلتورە بکەین... شانۆی بیسنور ھەمیشە لەگەڵ چەند جالیەکی فرەکەلتوری کارەکانی جیبەجیب کردووە، لەوانە کە تابلۆی شانۆیی (دەمامکیکی تر)مان نمایش کرد، کە کورتە تابلۆیەکی شانۆیی بوو لە ئامادە کردن و دەرھینانی (سامان ژین)ی ھاوڕێم، ئەم کارە باس لە کارەکتەریکی کوردی پۆژھەلاتی دەکات لە کۆمەلگایەکدا دەژی کە ترس وای لێ کردووە، دوو دەماک بپۆشی دەمامکیکیان بۆ ئەو کاتانەبە کە ھەست بە ترس و بچ ئارامی دەکات و ئەوی تریشیان بۆ حالەتە ئاساییەکانیتی، ئەم رووبۆشینە گرفتی گەورە دروست دەکات بۆ ئەوکەسە، بۆیە لە ساتەوختیکدا بپاری ئەو دەدات رووی راستەقینەى خۆی و ئالای بکات. باکۆ سۆرانى لەرێگەى کارە شانۆییەکانیەوہ، دەیەوئ بلی ئیمە ھیچ دەمامکیک ناتوانیت بیگەردیمان وەک مرۆف بشاریتەوہ. ئیمە باوەرمان وایە کاتیک خودیک سەرپەستى کەسیک زەوت بکات، ئەوا ئەو خودە لەزیندانی رقادا جیگیرە و ھەمیشە لەپشت دەمامکەوہیە.

تاراوگە بلاوکر اوھەکە

دەنگ و رەنگی ھەموو کوردانی تاراوگە، بەبج جیاوازی ئینتیمایى سیاسى و حیزبى، ھەموو زانیاری و ئاگاداریەک و بابەت و ھەوالی کۆمەلایەتى و رۆشنیبری و ھونەری بلاوئەکاتەوہ، لە ئیستادا بە شیوەى ئەلەکترونى بلاوئەکریتەوہ.

جا بەشکو تۆ پەشيمانى بکەيتەو... چومە ژورەو ھەموو ھەستان و خالديش بە نابەدالايەکەو، خۆى راستکردەو دەمى دوو پەنجەى مابوو، عاجزومەلول. ھەرچۇن بوو خالدمان کيشايە ناو باسەکە، ھەستەم دەکرد، زۆر بە پەرۆشەوە باسى کچەکە و خۆشەويستى و عشقىكى پۆژھەلاتيانەى لەگەل کچە ھۆلەنديەکە دەگنپايەو، کە چۇن ھاتۆتە ناو پۆخى و بەجىئى ھيشتووە. جا بۆيە ئىستا برىارى خۆکوشتنى دابوو، بۆ خوداحافىزى بەکجارى ھاتبوو.

خالد بە ھەزاران ئاھوانالە و چاوى پىر ئەشکەو کۆتايى بەقسەکانى ھينا. جەماعەت چاوەرپىي پارانەوہى من بوون لە ھاوپىر خالد، کە خۆى نەکوژيەت...

سەرەتا باسى تەئسیرات و پىرۆزى عيشقم بۆ ھاوپىر خالد کرد... دواتر وتم: من بە پىچەوانەى برادەرەنەو بىر دەکەمەو. ھاوپىر گيان، من گەلنکم پىخۆشە ھيندە بەوفايت بەرامبەر بىۆەفایەکيش، کورد و ناوچەکە دەيان شەھيد و داستانى خەمناکانەى عشقى وەک (لەيلا و مەجنون، شيرين و فەرھاد، خەجى و سيامەند، بىژەن و مەنيزە، عەزراو واميق) ى ھەيە. چەند خۆشە سبەينيش ئيمە ھاوپىرکانت شانازيت پىۆە بکەين، لەرۆژى عاشقانان بە چەپکە گولى سوورەو بەينە سەر گۆرەکەت، لەسەر کيلى قەبرت بنوسين: شەھيدى عيشقى نابەکام، پالەوانى داستانى عيشقى (خالد و کاترينا)...

بۆيە من پىرۆزىبايى ئەم ھەنگاوت لى دەکەم و ھاوپىر... جا ئەگەر راي منت دەوى، وەلا خۆت بکوژە... جەماعەت ئەبلەق بىوون، نەياندەزانى چ بلين، ھەنديک پىما ھەلشاخان، وتيان کاکە تۆ تەواوى؟!

ئيمە بۆ چيمان بانگ کردوى و تۆ چ دەلئى. منيش ھەر سوور بووم لە سەر راي خۆم و دەمگوت کاکە. ئىوچى لە موغاناتى عيشق دەزانن؟! لە گەرمەى بگرەو بەردەدا بووين، ھاوپىر خالد تەقيەو بە رومدا، گوتى: + ھەر لە داخى تۆ خۆم ناکوژم!

جا تۆ وا لەو موغاناتە باش دەزانى، بۆ خۆت نەکوشتووە؟! وەزەکە گۆرا...

بوو بەتريقەى پىکەنين، گوتيان ئەو تۆ چينکرد، خۆ ئيمە دوو پۆژە لە گەلى خەريکين و لە کەلى شەيتان نايەتە خوارەو... ھەھەھەھە گۆتم: کاکە، ئەمانە داواى دلنەوايى و نەوازش دەکەن، ئەگينا کەسيک کە دەبھەوئ خۆى لە ناو ببات، نايەوئ ئاوا شەنى تى ھەلديت...

تەبىئىي / ھاوپىر خالد ئىستش ماوہ لە ئامريکاي باشورە يادى بەختر...

ياداشتە پەراگەندەکان

سەردار مەحمو

ئيمە وەک خوينەريکى بەردەوامى نوسينەکانى کاک سەردار مەحمو، کە بە نوسەريکى کوردى تەنزنوسى لە قەلەم دەدەين، لە دوو ژمارەى پيشووى بلۆکراوہى تاراوگەدا، دوو نوسينى بەريزيانمان بە ناوينشانى (ياداشتە پەراگەندەکان) بلۆکردەو، لەم ژمارەشدا نوسينىکى دیکەى ئەم نوسەرە ئازيزە، ليرەو پۆخسەتى ليدەخووزين لە ژير ھەمان مانشيتدا بلۆبکەينەو.

شەھيدى عيشق.....!

سالى دوو ھەزار بوو، ھيشتا خيزانى کەسمان لە کوردستانەو نەگەشتبوو ھۆلەندا، چەند ھاوپىر لە شارۆچکەيەک، ھەريەک بەجيا خانووى خۆمانمان ھەبوو، چاوەرپىي مەعامەلات و ھاتنى خيزانەکانمان بووين...

زۆرەي پۆژەکان، ھەر جارەو لاي يەککيمان کۆدەبوينەو و بەدەم نۆشينى بىرەى ساردەو، لەم ھۆلەنداي ساردەدا، کۆپى يارانمان گەرم دەکرد و ھەميشەش لە سەرى ھەفتەدا ميوانى دوورمان دەھات... ئەى چى... مالى بى ميوان، ئەو سە قەورسان... چەند پۆژ بوو بەھوى ئيشيکەو کەتازە دەستم کەوتبوو، نەچوبومە خزمەت دۆستان ئەوانيش دەيانزانى ماندوم نەدەھاتن...

پىمواي پۆژيکى پشووى ھەفتە بوو، عەدنان تەلەفۆنى کرد... کاکە دەزانم زۆر ماندووشى، بەلام ئيتىر دەبى بىيتە ئيرە و مەسەلەيەکى حساس و گرنگ ھەيە... تۆ زوو وەرە، ليرە پيتدەلئين! تا گەشتە ئەوئ سەد ختورەى خراپ بە دلدا ھات... ھەر لە زەنگم دا، عەدنان و بردەران نەيانھيشت يەکسەر بچمە ژورى دانيشتن و کيشاميانە ژوريک..دەتگوت ریکخستەکانى جاران و پۆژانى پىر ترس و تۆيە، چەچەپ دەستى پىکرد:

کاکە، حال لەمە و حيساب لەمە:

+ ھاوپىر خالدى خۆمان ھەزى لە کچيکى ھۆلەندى کردووە، ئىستاش کچە وازى لى ھيناو، مەسەلەکە زۆرجدى و حساسە، وا دوو پۆژە دەگرى و برىارى خۆکوشتنى داو، ئيمە ھەموو ريگاکانمان گرتۆتەپيش ئەو ھەر لەسەر برىارى خۆى سوورە...

هۇنيا و ھېزا خوشك و برايهكى كوردى باشورله هۆلەنداوه بانگيشتى ھەلبژاردەى مەلەوانى عىراق كران

دىدار: ستادىيۆم

هۇنيا و ھېزا دوو وەرزىشكارى لاوى لىھاتووى باشورى كوردستان و لە هۆلەندا بوونى خۇيان سەلماندووه، هۇنيا چەند جارېك بە ناوى ھەلبژاردەى عىراقەوه بەشدارىي چەند پالەوانىتتېيەكى گرنكى كر دووه. ئەم خوشك و برايه لەهۆلەندا لەدايكبوون، لە بنەمالەيەكى ناسراوى شارى سلېمانىن، باوكىشيان قارەمانى برايمى ھەمە خورشە، جگە لەوہى ھونەر مەندىكە لە بواری سىنەما و نواندن كارى كر دووه ھەروەك ئەوان وەرزىشكارىكى ديارو بەرچاوى سلېمانى بووه و كۆتايى سالانى ھەفتاكان و سالانى ھەشتاكانىش ياريزانىكى ديارى باسكەى سلېمانى بووه.

هۇنيا ئەستېرەى مەلەوانگەكان

هۇنيا قارەمان سالى 2001 لەهۆلەندا لەدايكبووه، ھەرلەمنداىيەوه ئارەزوى مۇسقىقا وەرزىش لەناخيدا سەرى ھەلداوه، دواتر وەرزىش سەرتاپاي جەستەى داگير كر دووه، لەو وەرزىشيدا يارىي مەلەى ھەلبژاردووه، بەتەبەتېش سىنگە مەلە بۇ ماوهكانى 50 و 100 و 200 مەتر، وەك باوكى بۇ ستادىيۆم باسېكرىد، لەتەمەنى شەش سالىيەوه ئەو جۆرە مەلانە دەكات، سەرتەتا وەك ئارەزوو ئەم وەرزىشەى كر دووه، بەلام دواتر ھەنگا و لەدواى ھەنگا و پاش ئەوہى بەھرەكانى دەردەكەون، لەتەمەنى 8 ساليدا بەشدارىي پېشپركىتتېەكانى كر دووه و پاش ماندوو بوونىكى زۆرو مەشق و راھىنانىكى چرو پېر بۇ ماوهى زياتر لە دوو سال، پېروانامەكانى (ئا، بەى، سەى) مەلەوانىم وەرگرت، پاش ئەوہ بووم بە كچە ياريزانىكى باوەرپېكر او و رېگەپېدراو و تواناى بەشدارىيكردى پالەوانىتتېەكانم ھەبوو. سەبارەت بەوہش سەرتەتا لەكوپوہ دەستى بەو وەرزىش ئىحتىرافى كر، گوتى: سالى 2009 لە يانەى (ئاكو نوڤيۆ) لە شارى(نايمىخن-ھۆلەندا) دەستم بەيارى مەلە كر. سەبارەت بەو پالەوانىتتېە گرنگانەش كەبەشدارىي تىادا كر دوون گوتى: ھەر ئەو سالە بەشدارىي پالەوانىتتېەكى ناوخۆى ھۆلەندام كر، پۆژ لەدواى پۆژىش ئاستم بەرەو باشتر دەچوو، دواتر بەشدارىي يەكەم پالەوانىتتېى نيودەولەتېم كر، كە مەلەوانانى ئەلمانىاو بەلجىكا لەگەل ھۆلەندا تىادا بەشدار بوون، ئىتر لىرەوہ من خۆم وەك كچە مەلەوانىكى كوردى ھۆلەندى لەئاستىكى دلخۆشكەردا بىنيەوہ.

* پالەوانىتتېى تونىس يەككى تر بووه لەو پالەوانىتتېى نيودەولەتتېە گرنگانەى بەشدارىي تىادا كر پۆژانى 12 تا 15-07-2018 ئەنجامدارا.

لەم پالەوانىتتېىدا لەبەر چەند ھۆكارىك ئەنجامەكان بەدلى خۆم نەبوون، چونكە لە 50 مەتر سىنگە مەلە شەشەم و لە 100 مەتر سىنگە مەلە شەشەم و لە 200 مەتر سىنگە مەلەدا پېنجەم بووم.

سەبارەت بە راھىنەرەكەشى گوتى من زۆر خۆم بە قەرزارى تېم فورە-ى راھىنەرم دەزانم، ئەو زۆر لەگەلدا ماندوو دەبىت، تەننەت لە پالەوانىتتېى بودابست ئەو بەتايبەتى لەگەلدا ھات تا پىنمايم بكات.

ھەروەھا گوتى بەردەوام بووم لە مەشق و راھىنانى چرو پېر، پاش برىنى قۇناغەكانى تەمەن، لە ئاستى تەمەنى 14 تا 15 سال توانىم پلەى سىيەمى ھۆلەندا بگرم و ئىتر بەشدارىيكردىم لە پالەوانىتتېى نيودەولەتتېەكان بوون بە ئەمرى واقع.

لەوہلامى ئەوہشدا چۆن بۇ ھەلبژاردەى عىراق ديارىكرا؟ گوتى: باوكم لەرېگەى ئىمەيلەوہ پەيوەندى راستەوخۆى بە يەكىتتېى مەلەوانى عىراقەوہ كر، ئەوانىش سەرتەتا داواى زانىارى تەواويان لەسەر خۆم ئەنجام و رېكۆردەكانم كر، باوكىشم ھەموويانى بۇ پەوانەكردىن، پاشان لەرېگەى سەرمەد عەبدولئىلا سەرۆكى يەكىتتېى مەلەوانى عىراق و محەمەد عەبدولئىلا راھىنەرى ھەلبژاردەى مەلەوانى عىراقەوہ وەلاميان داينەوہ، كە ئاست و ژمارەكانى ھۇنيا زۆر باش و دلخۆشكەرن و راستەوخۆ و بى ھىچ كىشەيەك بۇ ھەلبژاردەى عىراق ديارىي كرام.

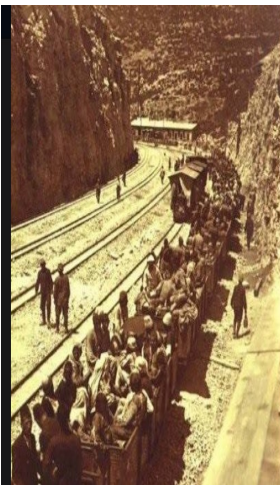
ئاستى نيودەولەتى

ھۇنيا لەوہلامى پىرسىارىكى دىكەدا گوتى: تائىستا بەشدارىي چەند پالەوانىتتېەكى گرنىم كر دووه، ئەو سى پالەوانىتتېەى زۆر شانازىيان پىوہدەكەم برىتتىن لە:

* مۇندىالى مەلەى بۇدابست لە ھەنگارىا، لەم بۇنە گرنىگە جىھانىيەدا، لە سىنگە مەلەى 50 مەتر و 100 مەتر و 200 مەتر بەشدارىي كر، ئەنجامەكانىشم لەگەل تەمەن و ئەزموونى خۆم و بەبەر اوورد بەپالەوانىتتېەكى ئاوەھا گرنىگ، كە سەرجەم ئەستېرە ناودارە جىھانىيەكانى مەلەى تىدا بەشدار بوون، زۆر باش و دلخۆشكەر بوون. يەكەم مەدالىاي زىر بۇ عىراق بباتەوہ.

مروارپیه‌کە‌ی عێراق خۆینه‌کە‌ی نایمیخنه

چۆن تورکەکان کورد له زیدی خۆیانەوه راده‌گوێزن...

nicht so bekannt wie die der Armenier, Aramäer und anderer christlicher Völker. Dennoch gab es massive Umsiedlungen von Kurden um die Menschen von ihrer Heimat zu entwurzeln und die türkische Vormachtstellung in Kurdistan zu stärken. Auch wenn es, zu der Zeit noch, verboten war den Kurden körperliches Leid anzutun - da sie in der großen Mehrheit Muslime waren - waren diese Deportationen auf keinen Fall ungefährlich. Die Umsiedlungen geschahen im Winter und auf dem langen Weg sind viele Menschen bei Schneefall und Regen in der Kälte ums Leben gekommen. Dieses Foto hier ist nur der Beweis für eine von so vielen gewaltsamen Deportationen der Kurden. Das selbe haben bereits die Araber in Kirkuk, Mossul und Aleppo gemacht, die Perser haben es mit den Kurden gemacht die heute in Chorasán leben und die Türken machen es bis heute überall im Südosten der Türkei bzw. im Norden Kurdistan.

له ئەرشیفی دۆیچه بانک-هوه...

نووسەر و رۆژنامه‌نووسی ئەلمان ئینۆ لیتنتسی ئەم وینەیهی بلاو کردووه‌ته‌وه و ئەم کورتە ده‌قی بۆی نووسیوه:

"له ئەرشیفی دۆیچه بانک- هوه: چۆن تورکەکان کورد له زیدی خۆیانەوه راده‌گوێزن بۆ هەریه‌کانی ئەو سەرده‌می ده‌وله‌تی عوسمانی. وینەکه‌ سالی ۱۹۱۶ چرکیندراوه. به‌ پیچه‌وانه‌ی راگواستنی ئهرمه‌نی و ئارامی و گه‌له‌ کرستیانه‌کانی تره‌وه، راگواستنی کورده‌کان لێره‌ له‌ رۆژئاوا بابه‌تیکی ناسراو نییه. ئەمه‌ به‌ مه‌رجیک که‌ راگواستنیکی چر و پری کورده‌کان ئەنجام درا بۆ ئەوه‌ی ریشه‌ی مرۆگه‌ل له‌ زیدی خۆیان هه‌لبکشریت و سهرده‌ستی تورک له‌ کوردستان به‌هێز بکریته. ئەگه‌رچی تا ئەو کاته‌ قه‌ده‌غه‌ بوو ئازاری جه‌سته‌یی به‌ کورد بگه‌یه‌ندریت، چونکه‌ به‌ زۆری مسولمان بوون، به‌لام ئەو راگواستنه‌ بێ مه‌ترسی نه‌بوون. راگواستنه‌کان له‌ وهره‌زی زستاندا ئەنجام ده‌دران و خه‌لک ریگه‌ی دووریان ده‌پری، بۆیه‌ که‌سانیکه‌ زۆر به‌ هۆی به‌فر و باران و سه‌رماوه‌ ده‌مردن. ئەم وینەیه‌ ته‌نیا به‌لگه‌یه‌که‌ بۆ زنجیره‌ راگواستنی سه‌ختی کورده‌کان. عه‌ربه‌کانیش هه‌مان شتیان له‌ که‌رکوک و موسل و هه‌له‌ب ئەنجام داوه، فارسه‌کانیش له‌گه‌ل ئەو کوردانه‌ کردووه‌ که‌ ئیستا له‌ خوراسان ده‌ژین و تورکه‌کانیش تا ئەم‌پۆ له‌ باشوری رۆژه‌لاتی تورکیا یان باکوری کوردستان له‌و کاره‌یان به‌رده‌وامن."

له‌ په‌یجی ئەلکترۆنی کاک (به‌کر شوانی) یه‌وه‌ وهرگیراوه.

له‌م پالنه‌وانیته‌یه‌دا له‌به‌ر چه‌ند هۆکاریک ئەنجامه‌کان به‌دلی خۆم نه‌بوون، چونکه‌ له‌ 50 مه‌تر سنکه‌ مه‌له‌ شه‌شه‌م و له‌ 100 مه‌تر سنکه‌ مه‌له‌ شه‌شه‌م و له‌ 200 مه‌تر سنکه‌ مه‌له‌دا پینجه‌م بووم.

سه‌باره‌ت به‌ راهینه‌ره‌که‌شی گوتی من زۆر خۆم به‌ قه‌رزازی تیم فوره‌ر- ی راهینه‌رم ده‌زانم، ئەو زۆر له‌گه‌لمدا ماندوو ده‌بیته، ته‌نانه‌ت له‌ پالنه‌وانیته‌ی بودابه‌ست ئەو به‌تایبه‌تی له‌گه‌لمدا هات تا رینماییم بکات.

مروارپیه‌کە‌ی عێراق

ئەوه‌ی سه‌رنج رده‌اکیشی ئەوه‌یه‌ پاش به‌شداربیکردنی هۆنیا له‌ مۆندیالی مه‌له‌ی بودابه‌ست و ئاسته‌ باشه‌که‌ی هۆنیا له‌و بۆنه‌ گرنگه‌ جیهانییه‌دا، رۆژنامه‌یه‌کی هۆله‌ندی چاوپێکه‌وتنیکی له‌گه‌ل هۆنیا کردووه‌و مانشیتی رۆژنامه‌که‌ به‌مجۆره‌ بووه‌(مروارپیه‌که‌ی عێراق خۆینه‌که‌ی نایمخن)ه‌، نایمخنیش ئەو شاره‌ی هۆله‌ندیه‌، که‌ هۆنیای لییه‌و رۆژنامه‌که‌ش هه‌رله‌و شاره‌ ده‌رده‌چیت و ناوی (خ‌لدرا‌ند)ه‌.

هێژا قاره‌مان ئیبراهیم

دوومه‌ مندالی کاک قاره‌مان هێژای کورپه‌تی، ئەم سالی 2004 له‌دایکبووه‌، ئەمیش ئاره‌زووی مۆسیقاو وهرزشه‌. له‌وه‌رزیشدا ئەمیش مه‌له‌وانی و تۆپی پێ ده‌کات، له‌هه‌ردووکیشياندا سه‌رکه‌وتوو به‌توانایه‌، به‌لام دواجار ده‌بیته‌ خۆی له‌ یه‌کیاندا بدۆزیته‌وه‌. هێژا له‌ وه‌لامی چه‌ند پرسیا‌ریکدا گوتی: من ئیستا له‌ یاریی تۆپی پێدا بۆ یانه‌ی (تریک فوخلس) له‌ شاری(نایمخن) یاریی ده‌که‌م، یانه‌که‌مان له‌ ئاستی پله‌ سیی هۆله‌ندیه‌، ئەمه‌سالیش هه‌رله‌ پله‌ سیدا ماوه‌ته‌وه‌ و وهرزی نوێ به‌شداریی خولی هۆله‌ندا ده‌که‌ین. سه‌باره‌ت به‌مه‌له‌ش له‌ یانه‌ی (ئه‌کوانۆفیۆ - نایمخن) یاریی ده‌که‌م، که‌ یانه‌یه‌کی پله‌ یه‌کی ئەو و لاته‌، ئەنجامه‌کانی ئەم یارییه‌، له‌سه‌ر ئاستی شاری نایمخن و بۆ ته‌مه‌نی 13 تا 14 سال، یه‌که‌می هه‌ریمی خ‌لدرا‌ند بووم، له‌به‌لجیکاش به‌شداریی پالنه‌وانیته‌یه‌کم کردووه‌، له‌ دۆرتمۆندی ئەلمانیاش به‌هه‌مان شیوه‌ به‌شداریی پالنه‌وانیته‌یه‌کی ترم کردووه‌، دوا‌ی ئەم پالنه‌وانیته‌یه‌ ده‌ستم شکاوه‌ و ئیستا له‌ یاریبیکردن و مه‌شق کردن دا‌پراوم، بریار وایه‌ رۆژی 06-08-2018 بگه‌ریمه‌وه‌ ناو یاریگا‌کان و ده‌ست به‌ مه‌شق و راهینان بکه‌مه‌وه‌.

گۆرانىيەك بۇ باوك

گۆرانى و تىكستى ستيف بوس (Stef Bos)

Stef Bos

و دەگىرانى دەق لە ھۆلەندىيە ۋە بۇ كوردى: ب
گۆرانى بابە
ھەمان چاۋەكانى تۆم ھەيە
نەخشى تۆ لەسەر لىئوم ۋەردەگرم
جاران زوو ھەلەدەچوۋى، جاران زوو
ھەلەدەچوۋم..!
بەلام ئارامىمان دۆزىيە ۋە
ئىستە لەپال يەكادا دانىشتى..
زۆرنالين ..بەلام بە ھەموو شتىك،
كە تۆ دەيكەيت ھەمان عادەتم گرتوۋە
بابە

ھەتا بىت زياتر لە تۆ دەچم
ھەمان دەستەكانى تۆم ھەيە و
چرچەكانت دىنە پىستەمە ۋە..!
تۆ بىرى خۆت و ھەيە و من بىرى خۆم ھەيە
بە خەيال دوور دەپۆين..!
بەلام ھەمىشە بەرەم مالى دەگەرپىنە ۋە
ئەو راستىيە بە دوايدا گەرايت و ھەرگىز
نەتدۆزىيە ۋە..!

منىش ھەموو ژيانم بىھودە بۇ دەگەرپىم
چونكە بابە ھەتا بىت زياتر لە تۆ دەچم
جاران دەتوانى بەزەبى..!
ئاي خويە ھەندى جار چەندم قىن لىت بوو
كەچى ئىستە وشەكانى تۆم لەسەر لىئو،
ھەر ۋەك جارانى تۆ قسە دەكەم
من باۋەرىكى بى خوام ھەلبىزارد و
شەيداي ھەموو ئىك دەبم..
لەوانەيە شتىك بوويت،
كە ھەرگىز نەتوانم پىي بگەم
بەلام باااا بە ھەتا بىت زياتر لە تۆ دەچم
تۆ بىروات بە خودايە
كەواتە دەچى بۇ ئاسمان

من بىياۋەرم

كەواتە ھەرگىز دواى مردن بەيەكناگەينە ۋە

بەلام بابە ھەتا بىت زياتر خۆش دەۋىي..!

ستيفان يان ستيف بوس لە ۱۲ رۇژى ۱۹۶۱ تەموزى سالى ۱۹۶۱ لە شارۋچكە (فیندال) شانشىنى ھۆلەندا لەدايك بوۋە، گۆرانىيەكى ھۆلەندىيە، ئىستا لە شارى (كىب تاون) باشورى ئەفرىقا دەژى. بەزمانى ھۆلەندى و ھەندى جارىش بە زمانى ئافرىكاي گۆرانىيەكانى دەچرىت، ئەو لە كارەكانىدا لە بەلچىكا و ھۆلەندا و باشورى ئەفرىقا گەلىك سەرکەوتوۋ بوۋە و لەو كاتەي لە سالى ۱۹۹۰ ھە، كە فىلمى (باوك) (Daddy) دەرھىنا، ناوبانگىكى باشى پەيدا كرد.

لە سالى ۱۹۸۹ بە گۆرانى (بەھۆى باۋە)، بەشدارى پىشېرىكى گۆرانى ئەوروپايى لە بەلچىكا كرد، سالى ۱۹۹۳ ئەلبومى (پىكە ۋە ۋەك يەك) (Together as One) لەگەل ھەردوۋ گۆرانىيەكى ناسراۋى باشورى ئەفرىقا جۆھانس كەيركورەل Johannes Kerkerrel و تاندى كلانسان Tandie Klaasen تۆماركرد، ئىتر لەو كاتە ۋە ستىف شەيداي زمانى ئافرىكايى و موزىكەي بوۋە، دەتوانىن بەھۆى ئەلبومەكانى دىكەي ئەم ھونەرمەندە دەنگۋشە ھۆلەندىيە ۋە، زياتر ئاشناى بىن و بىناسىن، كە تۋانىۋىتى گيانىكى ھاۋبەشى مرقانە بە ھۆى دەنگ و وشە و موزىكەكەيە ۋە، تىكەلاۋى ناخى مرقاىيەتى بكاتە ۋە. مۇسىقاي ئافرىكايى كارىگەرىيەكى زۆرى لەسەر ستيفان داناۋە، بە تايبەتى لە دوا ئەلبومىدا (ژىر ناخى لافاۋ)، ئەم كارىگەرىيە بە ئاشكرا ھەست پىدەكرىت.

گۆرانى بابەي ئەم ھونەرمەندە گۆرانىيەكى زۆر كارىگەرە، بە ھۆنراۋەيەكى بەھىز بۇ باوكى پەيوەندى خۆيى و باوكى دەگىرپىتە ۋە، بە جۆرىك بە گشتى پەيوەندى ھەموو باوك و نەۋەكان لە كۆنە ۋە بە ھەمان شىۋە بوۋە، گۆرانى بىزىكى دىكە، ئەم دەق و ئاۋازەيان دوۋبارەكردۆتە ۋە، ۋەك خاتونىك بە ناۋى chantal janzen ھەندىك لە وشەكانى گۆرپوۋە و بە زمانى ژنەۋە چىپوۋىتى؛
بۇ بىستى ھەردوۋ گۆرانىيەكە پىروانە ئەم دوۋ لىنكە:

<https://www.youtube.com/watch?v=8wxVTIB6qE4>

https://www.google.com/search?source=hp&ei=jDVIW8fRIZHTkwWCqXoCg&q=papa&oq=papa&gs_l=psy-ab.13..0110.2620.4771.0.11430.4.4.0.0.0.47.101.4.4.0..2..0...1.1.64.psy-ab..0.4.99...01131k1.0.eEU-Ub0LOEo

لاى ئاب، جينوسايدى ئىزىمىيە كان، لەرگىز لە يادتان ناكەين

4 years ago today,
the Ezidi genocide! We will never forget

Poem by: Dilawar Karadaghi
Translated by: Choman Hardi

If you give us our girls back
we will marry them off to doves.
This time we will hide them
within the pages of a poetry book.
We will leave them to dry by the hearth.
We will take them with us
wherever we go.
We will return to them their dolls,
their black and white games.
We will not smash their mirrors.
We will not break their necklaces.
We will frame them in dew!

دەرۇى
بەلام نىووناجل دەگەى
شتە گرنگەكان:
هەوا و هەناسە و بۇنى دل
لە رىگە... وەك مندال ورك دەگرن،
بى بە ئەرزدا دەكئيشن و
هەر بەگەو بە بىانوويەك خۇبايت لى دەشارنەو و
خۇبايت لى پادەپسكىتن و بەلەبەل دىتەو...
دەرۇى،
بەلام بۇ هەر كوئىيەك برۇى،
نىووناجل دەگەى
چونكە هەر بىللو لىك بىنم،
تۇ تەواو تەواو لىرە .. لاى منى!

تابلو: نورهدين ئەمىن

ئەگەر كچەكانمان بدەنەو

شەئرى دلاوەر قەرەداخى

ئەگەر كچەكانمان بدەنەو
ئەمجارە بۇ ئەوہى نەناسرىنەو،
بە زەخرەفە و نەخش و نىگار ئەيانچىن
نەبا بدزرىن،
وەك عەترىكى دلئەنگ لە خۇمانيان
ئەدەين
تا بە چاوەو نەبن،
لەگەل شەو و شىلاندا ئەيانھۇنىنەو
تا بە كەس نەدۇزرىنەو،
دەرگەى سەدەفىان لى دائەخەين
لە نىو تەلان و لە بن توئزالى گولەباخى
قەرشەكاندا
ئەيانشارىنەو
نەبا برقىنرىن
لە ناو خەونى حاجىلە،
لەژىر سەرىنى پەپوولە،
لەناو باول و لەودىو تابلوكانەو
هەلىان ئەگرىن!

ئەگەر كچەكانمان بدەنەو
ئەمجارە بە كۆترەكانيان ئەدەين بە مىرد
ئەمجارە لە نىوان لاپەرەى كىتەبەكانى
شەئردا
ئەيانشارىنەو
تا وشك ئەبنەو
لەبەر ئاگردانەكاندا داىان ئەئىين
بۇ هەر شوئىنىك بچىن
لەگەل خۇمانيان ئەبەين
بووكەشووشە و يارىيە رەشوسىيەكانى
جارانىان
ئەدەينەو
ئاوئىنەكانيان ناشكىنن
ملوانكەكانيان ناچرىنن
لە ئاونگيان ئەگرىن!
لە والى كاك دلاوەر قەرەداخى وەرگىراو

ھەر جارەى ھونەرەندىكى كورد

ھونەرەندەرزگار ئەمىن

رزگار ئەمىن ھونەرەندىكى كوردى باشورە لە سالى 1968 لە سلېمانى دايك بوو، لە سالى 1994 ھو گەيشتۆتە ھۆلەندا و ئىستا لەگەل ھاوسەر و سى جگەرگۆشەكەى لەشارى ئارنىم دەژى و لە شارۆچكەى دوسبورخ كاردەكات.

تابلۆكانى رزگار پىك ھاتوون لە دىمەنى سروشت، كۆمەلىك كارى ھونەرى دەگمەن و دانسقى ئەوتۆى بە بۆيەى زەيتى و ئاوى كىشاوون، بىنەر پەلكىشى پۇمانسىت دەكات. رزگار لە ئەكادىمىيەى ھونەرەجوانەكانى زانكۆى ئوترىخت، بەشى ھونەرى پەيكەرسازى، ھونەرى بىنراو و نەخشەسازى خويندويەتى و لە تابلۆكىشاندا پسپۆرى وەگرتوو. سەرەراى تابلۆكانى ئەم ھونەرەندە كوردە، كۆمەلىكى زۆر تابلۆ و كارى نەختىنە و ئەنتىكى ھونەرەندانى 100 سال لەمەوبەرى ھۆلەندى نوسخەى ئۆرىجنالى دەست كەوتوو، لەراستىدا شايانى ئەوويە ئاورىكى جدى لى بدرىتەو و بناسىترىت بە ھونەرەندانى كورد لە ولات و دەزگا پەيوەندىدارەكان، يان ئەرشىفى مۇزەخانەى نەتەوہى كوردستان دروست بكرىت و لەوى تىيدا بپارىزىت.

يەكك لەبازارەكانى سلېمانى — سەعید تاكۆيى —

خانوى جوتيارىك لە ھۆلەندا
boerderij
aquarel 25 x 30 cm

تاراوگە

بلاوكراوہیەكى كوردی ھەوالی ناوبەناو،
بەشیوہى ئەلكترۆنى لە ھۆلەندا بلاوئەبیتەو

TARAWGA

E-mail : sardarfatah@live.nl

HOLLAND – Amsterdam

Mob & Viber & WhatsApp: +31684950807